

одновременно в нескольких формах: текстовой, графической, видео-, аудио-, интерактивной.

Ключевые слова: цифровые технологии, саморазвитие, активное обучение, поколения Z and α, ИКТ.

Материал поступил в редакцию журнала 13.05.2022

GTAMP 17.82.30

С.Ш. Шәншәр¹, Ә.Қ. Жетпісбай¹

¹Павлодар педагогикалық университеті, Павлодар қ., 140000, Қазақстан Республикасы

МУЛЬТИМЕДИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ КӨМЕГІМЕН ШЕТ ТІЛІН ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ

Қазіргі уақытта мультимедиялық технологиялар шет тілдерін дамытуға қатысты белгіленді. Кейбір мұғалімдер мультимедиа ағылшын тілін үйренуді жеңілдетеді деп мәлімдейді. Бұл зерттеу жұмысы мультимедиялық технологияның ағылшын тілін оқытудың тиімділігіне әсерін зерттеуге бағытталды. Мақалада студенттерге ағылшын тілін қашықтықтан оқыту режимінде жұмыс істеу барысында жинақталған авторлардың тәжірибесі берілген. Мақалада шет тілдерін оқытудың негізгі ерекшеліктері (оқу материалын таңдау, оқу материалдарын техникалық және педагогикалық өңдеу, мұғалімнің рөлі, студенттерді ынталандыру мен дайындау, нәтижені бағалау) және дәстүрлі және қашықтықтан оқытудың негізгі айырмашылықтары қарастырылады. режимдері. Мақаланың қорытынды бөлімінде техникалық жағының қиындықтары баяндалып, дәстүрлі және қашықтан оқытудың салыстырылуы жүргізіледі. Салыстыру нәтижесінде жасалған тұжырымдар ерекше назар аударуды қажет ететін салаларды анықтауға, сонымен қатар шет тілдерін және атап айтқанда ағылшын тілін тиімді оқытудың ең қолайлы құралдарын таңдауға мүмкіндік береді. Жұмыста карантиндік немесе үйде оқыту жағдайында студенттерге ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, сондай-ақ электронды білім беру ортасын құру және қашықтықтан оқыту үдерісінің тиімділігін қамтамасыз ету үшін пайдалануға болатын әртүрлі интернет-платформаларды пайдалана отырып, қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру моделі қарастырылған.

Кілт сөздер: ағылшын тілі, мультимедиа, мобильді қосымша, қашықтықтан оқыту, интернет-платформа, электрондық білім беру ортасы, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар.

КІРІСПЕ

Мемлекеттік білім стандарты заманауи оқушыға жоғары талаптар қояды. Қысқа мерзімдер, үлкен көлемдегі ақпарат және студенттердің білімі мен дағдыларына қойылатын қатаң талаптар - бұл оқу процесінің заманауи шарттары. Жоғары талаптарды тек дәстүрлі педагогикалық әдістер мен құралдарға сүйене отырып қанағаттандыру мүмкін емес. Ақпараттық технологияларға, әсіресе мультимедиялық технологияларға негізделген оқу үдерісін ұйымдастырудың жаңа прогрессивті тәсілдері қажет. Негізгі мақсат оқу үрдісінде ақпараттың әр түрін (дыбыс, бейне анимация, графика, т.б.) пайдаланудың дидактикалық мүмкіндіктерін сауатты пайдаланудан көрінеді [1].

Қазіргі уақытта ақпараттық технология оқытудың мазмұнына, формалары мен әдістеріне айтарлықтай әсер етуде. Қазіргі студенттер белсенді түрде пайдаланады: дербес

компьютер, интернет қызметтері, электронды оқулықтар және т.б., олар аудио-бейне өнімдермен, компьютерлік ойындармен және компьютерлік мәдениеттің басқа элементтерімен тәрбиеленеді. Оқытуда заманауи мультимедиялық және гипермедиялық технологияларды қолдану оқытылатын материалды көрнекі түрде бейнелеуге, соның ішінде бейне сабақтардың көмегімен оқудың тиімділігі мен ынтасын арттыруға мүмкіндік береді.

Кез келген компьютерлік қосымшаны, әсіресе мультимедиялық дәрістер курсы құруды бүгінгі күні мұқият ойластырылған даму жоспарынсыз елестету мүмкін емес. Қазіргі уақытта компьютерлік оқыту жүйесін құрудың жақсы дамыған әдістемесі бар. Кез келген жобалау әдістемесі сияқты, ол бірқатар тізбекті кезеңдерді қамтиды.

Бағдарлама түрін таңдау кезеңіде бағдарламаның негізгі мақсаттары мен міндеттері, сондай-ақ оны жүзеге асыру құралдары анықталады. Жинақ қолайлы бастапқы материалдар – мәтіндер, репродукциялар және иллюстрациялар, аудиожазбалар, бейнетаспалар, компьютерлік файлдар. Жиналған материалдардың толықтығы бағдарламаны жүзеге асыруға дайындығын көрсетеді, оның сапалық деңгейін анықтайды. Барлық жинақталған материалдардың құрамын анықтай отырып, бағдарламаның сценарийін жазу және онымен мұғалімнің әрекеттесуі. Бұл жерде бағдарламаның барлық логикасы анықталады. Сценарий слайдтар арасындағы байланыстарды, сол слайдтардағы құрылым мен өзгерістерді, аудио және бейне эффектілерді сипаттайды. Жиналған материалдарды компьютерде немесе мобильді құрылғыда өңдеу, оларды оқу бағдарламасына енгізуге дайындау, мәтінді, графиканы, анимацияны, бейнені, саундтректерді жасау және өңдеу. Қашықтықтан оқыту кезінде құжатпен бөлісу үшін бұлтты және мобильді технологиялармен жұмыс істеу өте тиімді. Барлық қолданбаларды гиперсілтеме арқылы ортақ пайдалануға болады. Сынақ операциясы процесінде материалдар мен сценарийге қажетті өзгерістерді енгізу, жұмыс бағдарламасы түріндегі сценарийді жүзеге асыру. Мұндай материалдар қажет, өйткені бағдарламаны пайдаланушылар, әдетте, оның авторларының біліктілігіне ие емес [2].

Жалпы орта білім беру жүйесінде жұмыс істейтін мұғалімдер телекоммуникациялық желілерде білім беру мультимедиялық ресурстарын қайдан және қалай табуға болатынын білуі, мұндай желілерді оқыту мен оқудың әртүрлі аспектілерінде пайдалана білуі, мультимедиялық технологиялар арқылы білім беру пәндерінің мазмұнын беруді білуі, білім берудің мультимедиялық ресурстарының мазмұнын білуі керек [3].

Мультимедиялық ресурстарды әзірлеу кезінде жүйелік және қолданбалы бағдарламашылар, психологтар, дизайнерлер, эргономика мамандарының қатысуымен шығармашылық топтар сапалы дамудың қажетті, бірақ жеткіліксіз шарты болып табылатынын есте ұстаған жөн. Білім беру мультимедиялық ресурсының негізгі түсінігін, мазмұны мен идеясын пән мұғалімі ұсынып, жетілдіріп отыруы керек. Ол, өз кезегінде, өз идеялары мен идеяларын қолданылатын аппараттық, бағдарламалық қамтамасыз етудің нақты мүмкіндіктерімен және әзірлеушілер тобының кәсіби дайындық деңгейімен өлшеуі керек [4].

Оқытуда қолданылатын мультимедиялық ресурстар тек педагогикалық ғана емес, сонымен қатар бағдарламалық құрал болғандықтан, олар арқылы курс мазмұнын беру оқу материалын тиянақты құрылымдамайынша мүмкін емес. Осылайша, мультимедиялық оқу-әдістемелік құралдарды курс бойы ұтымды жобалау үшін оқытушы-әзірлеушілер оқу пәнінің материалы, белгіленген талаптарға сәйкес мультимедиялық оқу құралдарының мазмұнын құрудың арнайы құралдары мен технологиялары туралы құрылымдық және жүйелі біртұтас түсінікке ие болуы керек. жалпы орта білім беру жүйесіне тән білім беру салаларының мазмұнының құрылымдары. білім беру [5].

Мұндай топтардың бөлінуін нақтылау үшін, біріншіден, мұғалімдер мультимедиялық ресурстармен және интернет-сайттармен жұмыс істеу үшін қажетті пайдаланушы технологиялық дағдыларды меңгеруі керек: негізгі танымал бағдарламалық құралдарды (мысалы, Front Page, Internet Explorer, Netscape Navigator, Outlook сияқты), іздеу жүйелері және мультимедиялық ресурстар каталогтары. Екіншіден, әртүрлі типтегі ақпаратпен жұмыс істеудің интеллектуалды дағдылары кем емес маңызды және маңызды: қажетті

мультимедиялық ақпаратты мақсатты түрде табу, ақпаратты үзінділермен емес, толығымен көру, нақты ақпаратқа әсер етудің әртүрлі психологиялық әдістерін бағалау. оқушыны дұрыс дәлелдеуді ажырата білу, ақпаратты сыни тұрғыдан қабылдау. , сақтау және кәсіби қызметте пайдалану; интернет мультимедиялық ресурстардың мазмұнын өңдеу және ұсыну; мультимедиялық технологияларды пайдалана отырып, жоғары кәсіби деңгейде оқытуды өткізу [6].

Көптеген жағдайларда технологияны пайдалану оқу үрдісінде жаңа міндеттер тудырған кезде мультимедиялық технологияны пайдалана отырып, ағылшын тілін оқыту сияқты әдіс-тәсілдерді әзірлеу кезек күттірмейтін мәселе болып табылады. Сондықтан «Мультимедиялық технологиялардың көмегімен шет тілін қашықтықтан оқыту» тақырыбы өзекті болып табылады.

Зерттеу нысаны: орта мектепте ағылшын тілін оқыту процесі.

Зерттеу пәні: Жалпы білім беретін мектепте мультимедиялық технологияның көмегімен ағылшын тілін оқыту

Зерттеу мақсаты: Мультимедиялық технологияны қолданудың ағылшын тілін оқытудың ағылшын тілінің тиімділігіне әсерін зерттеу.

Зерттеу болжамы: Мультимедиа көмегімен ағылшын тілін оқыту орта мектепте ағылшын тілі сабағының тиімділігіне оң әсер етеді.

Қойылған мақсатқа жету үшін келесі міндеттерді шешу қажет:

1. Зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми-дидактикалық әдебиеттерге талдау жасаңыз.
2. Мультимедиа арқылы ағылшын тілін оқыту мүмкіндіктерін анықтау.
3. Мультимедианы пайдалана отырып, ағылшын тілін оқытудың мазмұнын жаңарту бойынша әдістемелік және практикалық ұсыныстар әзірлеу.
4. Мультимедиа арқылы ағылшын тілін оқытудың тиімділігін эксперимент арқылы тексеру.

Зерттеудің теориялық және әдістемелік негізін келесі еңбектер құрайды: таным теориясы, адам әрекетінің теориясы, адам мен қоғамның табиғатпен бірлігі мен байланысы туралы диалектикалық ілім, сонымен қатар білім беруді ізгілендіру және ақпараттандыру идеясы [7].

Зерттеудің ғылыми жаңалығы: шетел тілін оқытуда қолданылатын мультимедиялық технологиялардың классификациясын анықтау; мультимедианы пайдалана отырып, ағылшын тілін оқытудың мазмұнын жаңарту бойынша әдістемелік және практикалық ұсыныстар әзірлеу.

Зерттеудің теориялық маңыздылығы: зерттеу тақырыбына қатысты психологиялық-педагогикалық, әдістемелік, ғылыми-теориялық әдебиеттерге, тұжырымдамаларға, білім беру стандарттарына, оқу бағдарламаларына талдау жасау; озық педагогикалық тәжірибені зерттеу. Білім беруді жақсарту үшін болашақ ағылшын тілі мұғалімдеріне тілдік білім берудің теориялық негіздерін терең түсіну үшін мультимедиялық технологияларды пайдалана отырып, ағылшын тілін оқыту әдістемесін жасау маңызды.

Зерттеу нәтижелерінің практикалық маңыздылығы: осы жұмыстың нәтижелері келесі ұйымдардағы шет тілі курстарының мазмұнын жоспарлауда маңызды:

1. Жалпы білім беретін мектепте шет тілін оқыту мен тәрбиелеу үдерісін жоспарлау;
2. Болашақ мұғалімдерді педагогикалық жоғары оқу орындарында оқыту;
3. Мұғалімдердің біліктілігін арттыру курстарында пайдалануға;
4. Оқулықтар мен оқу құралдары авторларының жұмысын жоспарлау;
5. Оқулық жазатын авторлардың жұмысын жоспарлауда пайдалану [8].

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

Бұл зерттеуде шет тілін оқытудың тиімділігін арттыруға бағытталған мультимедиялық технология негізіндегі мобильді қосымшаны пайдалану кезінде келтірілген фактілерді түсінуге тырысқандықтан, сапалы әдіс қолданылды.

Жалпы білім беретін мектептің 9 сыныбында мультимедиялық технологияны пайдалана отырып, ағылшын тілін оқытудың тиімділігін анықтау мақсатында эксперименттік жұмыс жүргізілді. Эксперименттік жұмыс бірнеше кезеңнен тұрды. Эксперименттік жұмыс үшін «Павлодар қаласындағы №2 ЖОББМ» 9-сынып оқушылары таңдалды. Бұл мектепте 9-сыныпта «Ағылшын тілі» пәні аптасына 3 сағаттан беріледі.

Эксперимент гипотезаға негізделді: Мультимедиялық технологияны пайдалана отырып ағылшын тілін қашықтықтан оқыту ағылшын тілі сабағының тиімділігіне оң әсер етеді.

Өткен сабақта бақылау-эксперимент топтарында қорытынды диагноз ретінде оқушылардың танымдық белсенділігін белсендіруді анықтауға бағытталған жиынтық бағалау жүргізілді. Тыңдау, сөйлеу және сөздік мобильді құрылғылар негізіндегі мультимедиялық технологияны пайдалана отырып, ағылшын тілін оқытуға арналған қолданбалар үшін ең маңызды болып табылады.

Бұл 9-сынып оқушыларының мультимедиялық технологиямен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға және жаңа тақырыпты тереңірек білуге көмектеседі. Сонымен қатар, оқушылардың өз бетінше жұмыс істей білуі, АКТ құралдарын пайдалана білуі іскерлік пен дағдыны қалыптастыру мен дамытуда маңызды болмақ.

«Ағылшын тілі» пәні бойынша жалпы білім беру бағдарламасының 9-сыныбында негізгі орта білім берудің 5-9-сыныптарына арналған негізгі білім беру мазмұны бойынша 10 сағаттық «Музыка және фильмдер» бөлімі қарастырылған. Бұл бөлімнің тақырыптары: «Қазақстандағы фильмдер», «Әлемдегі фильмдердің жанрлары», «Көркем фильмдер және блокбастерлер», «Музыка», «Киноконспект», мультимедиялық технологияларға негізделген «Фильмге шолу».

Бұл зерттеу жұмысының негізгі концепцияларының ішіндегі ең маңыздысы мультимедиялық технологияларды пайдалана отырып ағылшын тілін оқыту.

Оқушылардың жаңа грамматикалық құбылыстар мен жаңа лексиканы меңгерген бірінші тақырыбы. Бұл мультимедиялық сабақта негізгі міндет қойылды: мультимедияны оқушылардың танымдық белсенділігін арттыру құралы ретінде пайдалану. Сабақтың түрі – аралас. Біздің сабағымыздың түрі – пікірталас сабағы. Біз сабақтың мақсаттарын келесідей анықтадық: білім беру мақсаты әртүрлі субмәдениеттермен және заманауи музыкалық бағыттармен таныстыруға бағытталған, «Қазақстандағы фильмдер» тақырыбы бойынша танымал актерлер, продюсерлер және режиссерлермен таныстыру. мәтін, презентация. Тәрбиелік мақсаты: Әр түрлі топ өкілдеріне құрметпен қарауды, сонымен қатар адамның өз пікіріне деген құқығын түсіну қажеттілігін қалыптастыру. Студенттердің әртүрлі субмәдениеттер мен кино бағыттары туралы білімдерін кеңейту. Толеранттылыққа, өнерге деген сүйіспеншілікке, өз мәдениетін тереңірек тануға тәрбиелеу. Этикалық принциптерді, адамгершілік идеяларды қалыптастыру. Дамытушылық мақсаты: Монологиялық және диалогтік дағдыларды, оқу дағдыларын дамыту мәтіннен, презентациядан қажетті ақпаратты ала білу. Ауызша сөйлеу дағдыларын, жалпылау, талдау, сонымен қатар талдау, жіктеу және жүйелеу, болжау қабілеттерін дамыту.

Бірінші мультимедиялық сабақ сәтті өтті, сабаққа қойылған тапсырмалар орындалды. Негізгі кезең - жаңа грамматикалық құбылыстарды зерттеу және сөздік қорын жетілдіру. , сонымен қатар студенттер осы сабақтың тақырыбының проблемасына өз көзқарастарын білдірді. Сабақта жаңа лексикалық-грамматикалық материалмен таныстыру кезеңінде қолданылған «Қазақстандағы фильмдер» тақырыптық мультимедиялық презентация пайдаланылды. Келесі кезекте коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін жаңа лексикалық-грамматикалық материалды бекіту кезеңінде мультимедиялық презентацияны қолдандық. Тыңдаушылар атақты орындаушылардың музыкалық үзінділерін тыңдап, тамашалады және әртүрлі музыкалық бағыттарды анықтауға мәжбүр болды. Сабақтың қорытынды бөлімінде мультимедиялық презентация, тақырып бойынша өтілген материал талқыланды, сонымен қатар сабақтың қорытындысы шығарылып, оқушылардың іс-әрекеті бағаланды.

Екінші сабағымызды оқу және ауызша сөйлеу дағдыларын, жалпылау, талдау қабілеттерін дамыту сияқты сөйлеу әрекетінің түрлеріне арнадық. Бұл мультимедиялық

сабақта негізгі міндет қойылды: мультимедианы оқушылардың танымдық белсенділігін арттыру құралы ретінде пайдалану. Сабағымыздың түрі аралас. Сабақтың түрі- практикалық сабақ. Білімділік мақсаты – сөйлеу барысында сабақтың тақырыбы бойынша сөздік қорды белсендіру және қолдану. «Әлемдегі фильмдердің жанрлары» тақырыбы бойынша сөздік қорын тиянақтау, шет тіліндегі мәтінмен өз бетінше жұмыс істеу дағдысын қалыптастыру. Мәтіннен, презентациядан қажетті/қызықты ақпаратты таба білу, өз тұжырымдары мен ойларын дәлелдей білу. Тәрбиелік мақсаты – басқа мәдениетке толерантты көзқарасты тәрбиелеу, географиялық көкжиектерді кеңейту, мәдениетаралық қарым-қатынас құралы ретінде шет тілін үйренуге саналы көзқарасты қалыптастыру.

Үшінші мультимедиялық сабақ оқушылардың білімін тиянақтап, жүйелеуге бағытталды. Бұл мультимедиялық сабақта негізгі міндет қойылды: мультимедианы оқушылардың танымдық белсенділігін арттыру құралы ретінде пайдалану. Бұл сабақта біз сөйлеу әрекетінің сөйлеу сияқты түріне назар аудардық. Сабақтың түрі – аралас, түрі – практикалық сабақ. Үшінші сабақтың мақсаты: «Көркем фильмдер және блокбастерлер» тақырыбы бойынша сөздік қорын бекіту, мәтінде немесе басқа ақпарат көзінде қажетті/қызықты ақпаратты пайдалана білу, өз тұжырымдары мен ойларын дәлелдей білуге жаттықтыру. басқа мәдениетке толерантты көзқарасты тәрбиелеу, географиялық көкжиегін кеңейту, мәдениетаралық қарым-қатынас құралы ретінде шет тілін үйренуге саналы көзқарасты қалыптастыру. Дамытушылық мақсаттары: Оқушылардың кинематография туралы білімдерін кеңейту. Этикалық принциптерді, адамгершілік идеяларды қалыптастыру; лексикалық және грамматикалық сөйлеу дағдылары.

Сабақ бойы студенттер сұрақтарды талқылауға қызығушылықпен қатысты, мұғалімді мұқият тыңдады, жаңа лексикалық және грамматикалық материалды игеріп, бекітті, плазмалық панельде цифрлық түрде ұсынылған әртүрлі жаттығуларды пайдаланады. Негізгі кезең - мәтіндерді оқу және аудару, тыңдау, сабақта тақырыптық мультимедиялық презентация пайдаланылды, онда сабақ жоспарының өзі де, лексика мен грамматика элементтері де қамтылған, онда оқылған және тыңдалған мәтіндерден алынған ақпаратты бекітуге арналған тапсырмалар көрсетілген. Сабақтың қорытынды бөлімінде мультимедиялық презентация, тақырып бойынша өтілген материал талқыланды, сонымен қатар сабақтың қорытындысы шығарылып, оқушылардың іс-әрекеті бағаланды. Соңғы мультимедиялық сабақ бірінші және екіншіден сәтті өтті. Сабақта біз жүргізген диагностика мультимедиялық құралдарды пайдалана отырып сабақты өткізу барысында дәстүрлі оқу құралдарын пайдаланғанға қарағанда материалды тиімді меңгеретінін анықтады. Мультимедиялық сабақтар ойдағыдай өтті, сабақтың өзіне дейін қойылған мақсаттар мен міндеттер орындалды. Сонымен, біз де студенттердің кері байланысына сүйене отырып, мультимедиялық құралдарды шет тілі сабағында практикалық қолдану танымдық белсенділікті айтарлықтай арттырады деген қорытындыға келдік.

Өткен сабақта бақылау-эксперимент топтарында қорытынды диагноз ретінде оқушылардың танымдық белсенділігін белсендіруді анықтауға бағытталған жиынтық бағалау жүргіздік. Ұсынылатын мобильді құрылғылар: Moodle, Learn English Videos, Cake: English.

Тыңдау, сөйлеу және сөздік мобильді құрылғылар негізіндегі мультимедиялық технологияны пайдалана отырып, ағылшын тілін оқытуға арналған қолданбалар үшін ең маңызды болып табылады.

Оқу процесінде мультимедиялық технологияны қолдану арқылы оқытудың бағдарламалық-әдістемелік кешендерінің кешені тәжірибеден өтті. Теориялық және практикалық сабақтарда қалыптасқан негізгі біліктіліктер мен дағдылар жүйесі пәнді оқытуға негіз болып, ағылшын тілін меңгерудің жеткілікті және жоғары деңгейіне әкелді.

Мысалы, тыңдау сабақта тиімді болды, ал оқушылардың өздігінен білім алуға ынтасы болды. Сонымен қатар, Мобильді қосымшаны пайдалана отырып, мультимедияның бірнеше түрімен бір уақытта жұмыс істеу, біріншіден, сөздік қорын, екіншіден, кейбір сөз тіркестерін тереңдетіп, кеңістіктік, логикалық ойлауын дамытады.

Барлық эксперименттік жұмыстар таңдалған сынып оқушыларымен онлайн сабақ түрінде жүргізілді.

Таңдаулар біртекті және тәуелсіз. Ағылшын тілі сабақтарының эксперименттік және бақылау топтарына бір мұғалім, бірақ эксперименттік топта мультимедиялық мобильді қосымшаны пайдаландық.

Зерттеудің гипотезасы: Мультимедиа арқылы ағылшын тілін оқыту орта мектепте ағылшын тілі сабағының тиімділігіне оң әсер етеді, зерттеуші осы жұмыста оны тексеру қажет болды. Атап айтқанда, араласуға дейін және одан кейінгі деңгейді анықтау үшін қолданылған тапсырмалар. Алдын ала тестілеуде екі топтың деңгейі бірдей пайызбен және посттест нәтижесі айтарлықтай айырмашылықпен, яғни эксперимент тобы көрсеткішті 12,5%-ға арттырды.

Зерттеу нәтижелері бойынша студенттерге шет тілін оқытуда технологияны пайдаланудың болашағы зор екенін түсінуге болады. Олардың мәні білім беру жүйесін жобалаудың негізгі тәсілдерін қайта құрылымдау, білім беру саясатындағы құндылықтар мен басымдықтар жүйесін қайта қарау, жаңа ақпараттық ойлау негізінде білім беру үдерісін қайта қарастырған жағдайда оларды жүзеге асыруға болатыны анық, және ең бастысы, студент әрекет объектісі ретінде қарастырылмайды. бірақ кәсібилік тұрғысынан оның тұлғасын дамыту үшін онымен ынтымақтастыққа түсуге қабілетті субъект ретінде [9].

Шет тілін оқытуды қолдану шет тілін оқытудың мақсаттарын, мазмұнын, құрылымы мен принциптерін анықтауда икемділікті білдіреді, студенттердің жеке мүдделерін, олардың жеке ерекшеліктерін ескереді, оқытудың тиімділігін болжау үшін алғышарттарды жасайды, қабілетті шет тілінің коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыруды қамтамасыз ету, болашақ мамандардың қарым-қатынас мәдениеті, ынтымақтастықта жұмыс істей білу, шетел тілін пайдалана отырып, кәсіби іс-әрекетте одан әрі өздігінен білім алуға дайын болу сияқты тұлғалық қасиеттерін дамыту [10].

Мультимедиялық технология баламаларды салыстыруға және дәлелді жалпылаулар мен қорытындыларды тұжырымдауға ықпал ететін тұлғалық қасиеттерді дамытуға үлкен үлес қосады. Шетел тілін оқытуда мультимедиялық құралдарды қолданудың концептуалды негізі оқу пәнінің мазмұны мыналарға ықпал ететіндігімен сипатталады: студенттің әлеуметтік тәжірибесін, яғни оның қарым-қатынас жасауына қажетті білім, білік және дағдыларды меңгерту. лингвистикалық орта; оқушыны еркін, шығармашылық ойлауға ынталандыру; оқушының өзін-өзі дамытуға ықпал ететін тұлғалық қасиеттері мен сапалары жүйесін дамыту: мотивация, рефлексия.

ҚОРЫТЫНДЫ

Педагогика ғылымының білім беруді ақпараттандыру саласындағы негізгі міндеті – оқытудың компьютерлік технологиясын дамыту. Бұл міндет педагогика ғылымындағы ағылшын тілі курсына байланысты іргелі ғылыми зерттеулерді қажет етеді. Сондай-ақ білімді ақпараттандыру мәселесі оқушылардың жаппай сауаттылығын арттыру, оқу процесінде компьютерлік технологияны қолдану және оқушылардың өзіндік танымдық іс-әрекетін қалыптастыру мәселелерін зерттеумен тығыз байланысты. Мультимедиялық оқыту тәжірибесін құру кезінде мұғалімнің рөлі нұсқаушыдан фасилитаторға ауысады. Егер сабақ студенттерге оқу кезеңдері арқылы өту барысында оқуды өз қарқынымен аяқтауға мүмкіндік берсе, сыныпты басқару қиындай түседі. Бұл, әсіресе, студенттер мультимедиа көздерін көру немесе компьютерлерді ортақ пайдалану үшін топта жұмыс істеген жағдайда дұрыс. Сонымен қатар, технологияны меңгермеген студенттер курс материалдарына назар аударудан гөрі ақпаратқа қол жеткізу үшін компьютерлік дағдыларды үйренуге көбірек уақыт жұмсауы мүмкін.

Ұсынылып отырған диссертацияда мультимедиялық технологияны қолдану арқылы ағылшын тілін оқытудың ғылыми негізделген әдістемесі берілген.

Оқу барысында келесі міндеттер орындалды:

- мультимедиялық технологияларды қолдану арқылы ағылшын тілін оқытудың теориялық негіздерін талдау;
- ағылшын тілін оқытуда қолданылатын мультимедиялық технологиялардың классификациясы анықталды;
- мультимедиялық құралдарды қолдану арқылы ағылшын тілін оқытудың мазмұнын жаңарту бойынша әдістемелік және практикалық ұсыныстар әзірленді;
- Мультимедиялық технологияларды қолдану арқылы ағылшын тілін оқыту әдістемесінің тиімділігі тексерілді.

Осы зерттеудің нәтижелері мен шектеулеріне сүйене отырып, болашақ зерттеу жұмыстары келесі бағыттар бойынша зерттеулерді қамтуы мүмкін. Біріншіден, болашақ зерттеулер кездейсоқ іріктеуді пайдалана отырып, үлкенірек сандық таңдауды таңдау және тақырып бойынша кеңірек деректерді жинау арқылы осы зерттеудің нәтижелерін қайталауы мүмкін. Осылайша, мұғалімдердің сауалнамасы мен сұхбатына қоса, өзін-өзі есептейтін деректердің шектеулерін азайтуға көмектесетін сыныптағы бақылаулар жасалуы мүмкін. Екіншіден, болашақ зерттеулер тіл үйренушілердің алдыңғы қатарлы мультимедиялық технологияларды қолдану арқылы қабылдауы мен тәжірибесін, сондай-ақ тіл үйренуде озық мультимедияны пайдалану туралы көзқарастары мен тәжірибелерін зерттейді. Бұл зерттеу мультимедиялық технологиямен студенттердің сыныптағы тәжірибесі туралы түсінік береді.

Сонымен қатар, оқушылардың мультимедиялық технологияны пайдалану бойынша оқытуда әртүрлі түсінігі бар-жоғын білу үшін технологияның жетілдірілген мультимедиялық құралдарын пайдалануға қатысты тәжірибелері мен сенімдерін олардың мұғалімдерімен салыстыруға болады. Зерттеудің бұл түрінің нәтижелері ағымдағы зерттеудегілерден ерекшеленетін қорытындылар мен ұсыныстарға әкелуі мүмкін. Бұл зерттеу студенттердің нақты жетістігі мен алған шет тілінің дағдылары туралы эмпирикалық дәлелдерді ұсына алады және педагогикалық негізделген мультимедиялық технологияны тілді оқытуды пайдалану үшін анағұрлым сенімді қолдау көрсете алады. Бұдан басқа, қосымша зерттеулер бойлық құрамдастарды қарастыруы мүмкін. Мысалы, қосымша зерттеулер технологияның көмегімен мультимедиялық оқытуды пайдаланатын шет тілі мұғалімдері өз ғимараттарындағы немесе одан тысқары кәсіпқой әріптестерін технологияны қолдайтын мультимедиялық оқытуды қолдануға «көндіре» ме және қалай оң әсер ете алатынын зерттей алады. Басқаша айтқанда, одан әрі зерттеулер заманауи технологияларды пайдалана отырып, мультимедиялық оқытуды пайдаланатын тіл мұғалімдерінің қоғамдағы өзгерістердің агенттері ретінде қалай әрекет ете алатынын зерттей алады.

Бұл зерттеу мультимедиялық технологияны белсенді қолданудың жалпы білім беретін мектептерде ағылшын тілін оқытудың тиімділігін арттыруға қосқан үлесін зерттеді. Зерттеулер көрсеткендей, мультимедиялық технологияны пайдалану сияқты педагогикалық стратегияларды қолдану 9-сынып оқушыларының оқу қабілетін арттыруға оң әсер етеді. Бұл зерттеуді деректер жиынтығы бойынша бастапқы мәндерді орнату үшін қалыптастырушы бағалау процедураларын қолданатын мультидисциплинарлы дизайн арқылы қайталау әрекеттері нәтижелерге үлкен сенімділікті қамтамасыз етуде пайдалы болуы мүмкін.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

- 1 Авраменко, А. Р. (2013). Ауызша сөйлеу әрекетін дамыту үшін шет тілдерін оқытуға мобильді технологияларды кіріктіру моделі (ағылшын тілі). [Докторлық диссертация]. М.В.Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті. <http://www.dslib.net/teoriavospitania/model-integracii-mobilnyh-tehnologij-v-prepodavanie-inostrannyh-jazykov-dlja.html>
- 2 Баранова, Н.А.(2013). Мультимедиа дидактикалық зерттеу пәні ретінде. Тұжырымдама (3), 1-5.
- 3 Болдова, Т.А. (2011). Шетел тілін оқытудағы инновациялық әдістемелік технологиялар. Ғылым және мектеп. (1), 42-44.

- 4 Boser, K., & Wayland, S. (2014). Сауат ашу дағдыларын үйрететін 7 қолданба: көрнекі және дыбыстық құралдар тілде ауытқулары бар студенттерге оқуды, жазуды және сөйлеуді жақсартуға көмектеседі. THE J. (Білім берудегі технологиялық көкжиектер). 41(2), 22-24.
- 5 Бритков, В.Б., & Дубовский, С.В. (2000). Ұлттық және әлемдік дамудағы ақпараттық технологиялар. Әлеуметтік ғылымдар және қазіргі заман. (1), 146-150.
- 6 Брыксина, О.Ф. (2008) Ақпараттық технологиялар мен білім беру электрондық ресурстарын пайдалана отырып сабақты жобалау. Информатика және білім. (5), 34.
- 7 Чошанов, М.А.(1997). Оқытудың икемді технологиясын дидактикалық жобалау. Педагогика. (2) 21-29.
- 8 Галиев, Т.Т., & Алиева, Е. (2020). Оқытудың белсенді әдістері оқу үдерісін интенсификациялау факторы ретінде. Гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдардың заманауи мәселелері: Абай Құнанбаевтың 175 жылдығына және Әбу Насыр Әл-Фарабидің 1150 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік онлайн конференция материалдары: / ред. А.Қ. Құсайынов. Еуразия гуманитарлық институты. 62-65
- 9 Ренкас, А.И., Придатко, А.В., Сичевский, Н.И. (2011) Интернет-технология заманауи білім беру үдерісін ақпараттық-коммуникациялық қамтамасыз ету құралы ретінде. «Білім беру технологиялары және қоғам. 12(3) 466-472. http://ifets.ieee.org/heir/p/depositary/v12_i3/html/10r.htm
- 10 Шодмонов, Д.А. (2016). Қазіргі білім беруде мультимедиялық технологияларды қолданудың тиімділігі. Ғылым және шығармашылық хабаршысы. (1) 150-156.

Материал 13.06.2022 баспаға түсті

REFERENCES

- 1 Avramenko, A. P. (2013) *Auyzsha soyleu areketin damitu ushin shet tilderin oqituga mobildi texnologiyalardi kiriktiru modeli (agilshin tili)* [A model for the integration of mobile technologies in foreign language teaching for the development of oral speech (English)]. Doctoral dissertation. Lomonosov Moscow State University. Available at: <http://www.dslib.net/teoria-vospitania/model-integracii-mobilnyh-tehnologij-v-prepodavanie-inostrannyh-jazykov-dlja.html>. (In Kazakh).
- 2 Baranova, N.A.(2013) *Multimedia didaktikalıq zertteu pani retinde* [Multimedia as a subject of didactic research]. Concept (3), 1-5. (In Russian).
- 3 Boldova, T.A. (2011) *Shetel tilin oqitudagı innovaciyalıq adistemelik texnologiyalar* [Innovative methodological technologies in foreign language teaching]. Science and school. (1), 42-44. (In Russian).
- 4 Boser, K. & Wayland, S. (2014) *Sauat ashu dagdıların uyretetin 7 qoldanba: korneki jane dibistiq quraldar tilde autquları bar studentterge oqudı, jazwdı jane soyleudi jaqsartuga komektesedi* [7 Apps That Teach Literacy Skills: Visual and Sonic Aids Can Help Students with Language Disorders Improve Their Reading, Writing and Speaking]. *Technological Horizons in Education*, 41 (2), pp. 22–24. (In English)
- 5 Britkov, V.B., & Dubovskiy, S.V. (2000). *Ultıq jane alemdik damwdagı aqparattıq texnologiyalar* [Information technologies in national and world development]. *Social Sciences and Modernity*, 1, pp. 146–150. (In Russian).
- 6 Briksina, O.F. (2008) *Aqparattıq texnologiyalar men bilim beru elektrondıq resurstarın paydalana otırıp sabaqtı jobalau* [Designing a lesson using information technology and educational electronic resources]. *Computer Science and Education*, 5. (In Russian).
- 7 Choshanov, M.A. (1997) *Oqitudın ikemdi texnologiyasın didaktikalıq jobalau* [Didactic design of flexible teaching technology]. *Pedagogy*, 2, pp. 21–29. (In Russian).
- 8 Galiev, T.T., & Alieva, E. (2020) *Oqitudın belsendi adisteri oqu uderisin intensifikaciyalau faktori retinde* [Active teaching methods as a factor in the intensification of the educational process]. *Modern problems of the humanities and social sciences*. Proceedings of the International Online Conference dedicated to the 175th anniversary of Abai Kunanbayev and the 1150th anniversary of Abu Nasyr Al- Farabi. Eurasian Humanitarian Institute. pp. 62–65. (In Kazakh).

9 Renkas, A.I., Pridatko, A.V. & Sichevsky, N.I. (2011) *Internet-texnologiya zamanai bilim beru uderisin aqparattiq-kommwnikaciyalıq qamtamasız etu quralı retinde* [Internet technology as a means of information and communication support of a modern educational process]. *Educational Technologies and Society*, 12 (3), pp. 466–472. http://ifets.ieee.org/heirp/depositary/v12_i3/html/10r.htm (In Kazakh).

10 Shodmonov, D.A. (2016) *Qazirgi bilim berude multimediyalıq texnologiyalardı qoldanwdın tiimdiligi* [The effectiveness of the use of multimedia technologies in modern education]. *Bulletin of Science and Creativity*, 1, pp. 150–156. (In Kazakh).

Дистанционное изучение иностранного языка с помощью мультимедийных технологий С.Ш.Шәншәр¹, Ә.Қ. Жетпісбай¹

¹Павлодарский педагогический университет, г.Павлодар, 140000, Республика Казахстан

В настоящее время мультимедийные технологии обозначили освоения иностранных языков. Некоторые преподаватели утверждают, что мультимедиа облегчают изучение английского языка. Эта исследовательская работа была направлена на изучение влияния мультимедийной технологии на эффективность обучения английского языка. В статье представлен опыт авторов, приобретенный в процессе работы в режиме дистанционного обучения английскому языку учеников. Статья рассматривает основные особенности преподавания иностранных языков (отбор обучающего материала, техническую и педагогическую обработку учебных материалов, роль учителя, мотивацию и обучение студентов, оценку исполнения) и ключевые отличия традиционного и дистанционного режимов преподавания. В заключительной части статьи описаны трудности технической стороны, проводится сравнение традиционного и дистанционного обучения. Сделанные в результате сравнения выводы позволяют определить направления, требующие особого внимания, а также выбрать наиболее удобные инструменты для эффективного обучения иностранным языкам и английскому языку, в частности. В работе рассматривается модель организации дистанционного обучения с применением информационно-коммуникационных технологий обучающихся, находящихся на карантине или домашнем обучении, а также различные интернет-платформы, которые возможно использовать для создания электронной образовательной среды и для обеспечения эффективности процесса дистанционного обучения.

Ключевые слова: английский язык, мультимедиа, мобильное приложение, дистанционное обучение, интернет-платформа, электронная образовательная среда, информационно-коммуникационные технологии.

Материал поступил в редакцию журнала 13.06.2022

Remote learning of a foreign language using multimedia technologies

S.Sh. Shanshar¹, A.K. Zhetpisbay¹

¹Pavlodar Pedagogical University, Pavlodar, 140000, Republic of Kazakhstan

At present, multimedia technologies have marked the development of foreign languages. Some teachers claim that multimedia makes learning English easier. This research work was aimed at studying the influence of multimedia technology on the effectiveness of teaching English. The article presents the authors' experience, acquired when working in the mode of distance teaching English to students. The article considers the main features of teaching foreign languages (selection of teaching material, technical and pedagogical processing of educational materials, the role of the teacher, motivation and training of students, performance assessment) and the key differences between traditional and distance teaching modes. In the final part of the article, the difficulties of the technical side are described, and a comparison is made between traditional and distance learning. The conclusions made as a result of the comparison allow identifying areas that require

special attention, as well as choosing the most convenient tools for effective teaching of foreign languages and English in particular. The article considers a model for organizing distance learning using information and communication technologies for students in quarantine or home schooling, as well as various Internet platforms that can be used to create an electronic educational environment and to ensure the effectiveness of the distance learning process.

Key words: English, multimedia, mobile application, distance learning, Internet platform, electronic educational environment, information and communication technologies.

Received: 13.06.2022